

ODLUKE DOMAĆIH SUDOVA I DRUGIH ORGANA

ODGOVORNOST BRODARA ZA ŠTETU NASTALU ZBOG BOLESTI ČLANA POSADE

VISOKI TRGOVAČKI SUD
REPUBLIKE HRVATSKE

Presuda br. VI Pž-3735/00-2
od 3. svibnja 2001.

Vijeće: mr.sc. Andrija Eraković (predsjednik vijeća),
Viktorija Lovrić, Miroslav Skalak

Prijevoz azbesta brodom je opasna djelatnost. Za štetu usljed bolesti člana posade nastale u vezi s tim prijevozom odgovara brodar broda kojim je izvršen prijevoz, i to prema principu objektivne odgovornosti.

T.P. iz Splita podnio je Trgovačkom sudu u Splitu tužbu protiv tuženika "Jadroplov" d.d. Split, radi naknade materijalne štete – izgubljene zarade. Tužitelj navodi da navedenu štetu trpi zbog bolesti (azbestoze) za koju tvrdi da je nastala radom na tuženikovim brodovima na kojima se prevezio azbest. Prema navodima tužbe, tužitelj je u svojstvu II. časnika palube plovio niz godina na tuženikovim brodovima sve do iskrcaja zbog bolesti u kolovozu 1995. Nakon što je tijekom plovidbe obolio od azbestoze, u cijelosti je izgubio radnu sposobnost pa je upućen u invalidsku mirovinu.

Tuženik je tijekom postupka istaknuo nekoliko prigovora u odnosu na tužbeni zahtjev - prigovor promašene pasivne legitimacije (tuženik tvrdi da on nije bio brodar brodova na kojima je radio tužitelj u vrijeme kada je obolio od azbestoze), prigovor osnove tužbenog zahtjeva (tuženik tvrdi da ne postoji uzročna veza između poslova koje je tužitelj obavljao na brodu i nastanka bolesti od koje je obolio), prigovor djelomične zastare tužiteljeve tražbine, prigovor koji se odnosi na visinu tužbenog zahtjeva, te s tim u vezi i prigovor podijeljene odgovornosti (tuženik tvrdi da je tužitelj bio zadužen za provedbu zaštite na radu, pa je bio u obvezi služiti se odgovarajućim zaštitnim sredstvima, što je on propustio).

Trgovački sud u Splitu donio je presudu kojom je najvećim dijelom usvojio tužbeni zahtjev naloživši tuženiku da isplati tužitelju na ime naknade materi-

jalne štete – izgubljene zarade iznos od 75.377,05 USD s pripadajućom kamatom. Isto tako, sud je naložio tuženiku da tužitelju isplati iznos od 6.116,70 USD na ime izgubljene zarade od 1. siječnja 2000. do 1. svibnja 2000. s pripadajućom kamatom. Tužitelju je dosuđen i kapitalizirani iznos rente u iznosu od 287.478,94 USD s pripadajućom kamatom. Tužiteljev zahtjev je odbijen u dijelu u kojem tužitelj traži isplatu obroka izgubljene zarade u iznosu od 2.038,90 USD, kao i u dijelu u kojem tužitelj traži da mu se na tuženikov trošak omogući medicinska rehabilitacija u trajanju od tri tjedna, jednom godišnje, u terminu koji tužitelj odredi.

Sud se u obrazloženju presude prvenstveno osvrnuo na prigovor koji se tiče osnova tužbenog zahtjeva te našao da dokazi izvedeni u parničnom predmetu Trgovačkog suda u Splitu broj P-1355/96¹ potvrđenom presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske te koji su ponovljeno izvedeni u ovom parničnom predmetu ukazuju da je tužitelj dokazao osnov tužbenog zahtjeva. Naime, izvedenim dokazima sud je utvrdio da je tužitelj u svojstvu časnika broda plovio na brodovima u kojima je tuženik bio brodar i to sve do vremena posljednjeg iskrcaja s broda u kolovozu 1995. godine kada mu je dijagnosticirano oboljenje azbestoza. Oboljenje tužitelja sud je okarakterizirao kao posljedicu dugotrajnog rada na tuženikovim brodovima na kojima je vršen prijevoz azbesta. Pritom sud posebno ističe da se radi o šteti koja je nastala od opasne djelatnosti (manipuliranje opasnim tvarima), pa za takvu štetu odgovara onaj koji se bavi tom djelatnošću po općim propisima o odgovornosti za štetu od opasnih tvari ili od opasne djelatnosti. Odgovornost se temelji na načelu objektivne odgovornosti iz članka 174.st.1. preuzetnog Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 - dalje ZOO). Šteta nastala u vezi s opasnom tvari, odnosno opasnom djelatnošću, smatra se da potječe od te tvari odnosno djelatnosti, izuzev ako se dokaže da one nisu bile uzrok štete (čl.173. ZOO). Ta odredba teret dokaza o uzroku štete od opasnih tvari prebacuje na onoga koji tvrdi da takva šteta nije posljedica njihovog djelovanja, što u konkretnom slučaju znači da je teret dokaza prebačen na tuženika. Tuženik nije dokazao da bi šteta nastala iz nekog drugog uzroka, a ne od manipuliranja opasnim tvarima. Dapače u postupku je čak izvršena odgovornost po načelu krivnje tuženika što proizlazi iz nalaza sudskog vještaka, a nije dokazano postojanje bilo kakvih okolnosti koje bi barem djelomice oslobađale tuženika od objektivne odgovornosti za štetu (po čl.177.st.1. do 3. ZOO). Zato je sud prigovor koji se tiče osnova odgovornosti za štetu odbio kao neosnovan.

---

¹ Radi se o sporu u kojem je isti tužitelj protiv istog tuženika vodio postupak radi naknade nematerijalne štete. Tužbeni zahtjev je djelomično usvojen. Trenutno se u tom predmetu vodi postupak po izjavljenoj reviziji.

Što se pak tiče prigovora zastare, sud je našao da nije zastarjelo samo pravo zahtijevati naknadu štete, ali su zastarjeli zahtjevi za isplatu određenih iznosa koji su dospjeli na naplatu u razdoblju dužem od tri godine prije podnošenja tužbe sudu. Naime, potraživanje naknade štete zastarijeva za tri godine od kada je oštećenik doznao za štetu i osobu koja je štetu učinila. U svakom slučaju zastarijeva za 5 godina od kada je šteta nastala. U slučaju smrti, tjelesne povrede ili oštećenja zdravlja naknada se određuje u pravilu u obliku novčane rente, doživotne ili za određeno vrijeme. Tužitelj je podnio tužbu dana 26. svibnja 1999. godine. Njegov zahtjev za naknadu materijalne štete bio je upravljen na isplatu izgubljene zarade počev od kolovoza 1995. godine, ali je nakon istaknutog djelomičnog prigovora zastare tužbeni zahtjev djelomično povučen pa tužitelj zahtijeva isplatu naknade za izgubljenu zaradu za razdoblje od 30. lipnja 1996. godine. Na taj način tuženik je sam prihvatio osnovanim prigovor zastare, pa se sud nije dalje bavio tim prigovorom.

Odlučujući o visini materijalne štete koju tužitelj trpi sud se rukovodio nalozima i mišljenjima vještaka iz područja knjigovodstva i financija, vještaka iz područja mirovinskog osiguranja, te vještaka aktuara. Uvažavajući nalaze i mišljenja takvih vještaka, a na koje tuženik nije imao ozbiljnih primjedbi koje bi dovodile u pitanje vjerodostojnost nalaza, sud je ocijenio tužbeni zahtjev osnovanim. Tužitelj u ovom postupku potražuje naknadu štete i to:

- za izgubljenu zaradu nastalu zbog uništene mogućnosti napredovanja do zvanja I. časnika palube,
- isplatu kapitaliziranog iznosa rente temeljenog upravo na utvrđenoj visini rente temeljem izgubljene zarade u odnosu na plaću I. časnika palube u koje zvanje je, prema redovnom tijeku stvari, trebao biti unaprijeđen.

Pri utvrđivanju visine izgubljene zarade sud je prihvatio ustaljenu sudsku praksu da se ta izgubljena zarada ima obračunavati prema zaradi koju bi pomorac ostvarivao da je plovio 8 mjeseci godišnje, što se smatra uobičajenom trajanjem plovidbe tijekom godine. Sud akceptira i činjenicu da je tužitelj završio srednju pomorsku školu 1979. godine, da se ukrao na tuženikov brod u svojstvu vježbenika za poručnika Trgovačke mornarice, te da je poručnički ispit položio u prosincu 1980. Od tada je plovio neprekidno duži niz godina, zaključujući ugovore i to na neodređeno vrijeme do 1991. godine, a nakon toga ugovore na određeno vrijeme pri čemu je svaki ugovor trajao prosječno 8 mjeseci godišnje. Do 1994. godine tužitelj je plovio na tuženikovim brodovima, a nakon toga kod trgovačkog društva Split Ship Management, čiji je osnivač tuženik.

Tužitelj je 1994. godine upisao i Višu pomorsku školu u Splitu, no zbog oboljenja je onemogućen završiti školovanje i napredovati do zvanja I. časnika broda.

O tužiteljevima svojstvima odnosno načinu izvršavanja radnih obveza sud je ocijenio na temelju iskaza saslušanih svjedoka, tužiteljevih suradnika, dok

tuženik, iako je to od njega zatraženo, nije dostavio podatke o tužiteljevim radnim ocjenama postignutim kod svakog iskrcaja broda.

Kako je zbog trajanja teške bolesti tužitelj ujedno trajno onemogućen obavljati poslove svoga zvanja te spriječen u mogućnosti profesionalnog napredovanja u više zvanje i ostvarenje veće plaće, to je sud ocijenio da tužitelj ima pravo na naknadu materijalne štete koju zbog toga trpi. Odlučujući o visini štete koju će dosuditi tužitelju sud je cijenio tužiteljeve godine života, njegovo trajno životno radno opredjeljenje za obavljanje poslova pomorca, raniji dugogodišnji plovdbeni staž i stečeno profesionalno iskustvo kao i zvanje II. časnika, u kojem svojstvu je plovio na 7 brodova. Također je sud cijenio da je tužitelj bio svrstavan u perspektivni časnički kadar, da postoje povoljne ocjene o njegovom radu, pa je sud zaključio da bi, s obzirom na te okolnosti tužitelj napredovao do zvanja I. časnika palube do kojega može napredovati bez završene Više pomorske škole. Zato je sud ocijenio da tužitelj ima pravo naknadu materijalne štete po čl.195.st.2. ZOO.

O visini izgubljene tužiteljeve zarade sud je odlučio na temelju nalaza sudskog vještaka za knjigovodstvo i financije, a odluku o visini odnosno naknadi štete u vidu izgubljene zarade donio je pozivom na odredbu članka 189.st.1.ZOO. Tužitelju je po tom osnovu dosuđena naknada materijalne štete u vidu izgubljene dobiti i to unazad do dana donošenja presude.

Naknadu štete koju će tužitelj ubuduće trpjeti sud je dosudio u obliku kapitalizirane rente. Naime, u slučaju smrti, tjelesne ozljede ili oštećenja zdravlja, naknada se određuje u pravilu u obliku novčane rente, doživotno ili za određeno vrijeme (argument iz čl.188.st.1. ZOO). Ako dužnik isplate rente ne da osiguranje koje sud odredi, vjerovnik ima pravo zahtijevati da mu se umjesto rente isplati jedna ukupna svota čija se visina određuje prema visini rente i vjerojatnom trajanju vjerovnikovog života, uz odbitak odgovarajućih kamata. Iz ozbiljnih uzroka vjerovnik može i u drugim slučajevima zahtijevati, odmah ili kasnije, da mu se umjesto rente isplati jedna ukupna svota. Nisu primjerice označeni ozbiljni uzroci kojima bi se sud trebao rukovoditi pri donošenju odluke o isplati kapitalizirane rente u jednom iznosu. Odlučujući o zahtjevu tužitelja da mu se dosudi kapitalizirani iznos rente u ovom parničnom predmetu, sud je ocijenio takav zahtjev osnovanim i to vodeći računa o okolnostima koje su se stekle kod tužitelja kao i kod tuženika. Tužitelj je teško obolio, bez materijalnih je prihoda pa bi mu isplata rente u kapitaliziranom iznosu omogućila solidnije zdravstveno liječenje, te eventualno olakšala ostatak života i produljila trajanje života. I okolnosti kod tuženika sud je ocijenio kao takve koje bi išle u prilog dosudi kapitalizirane rente. Naime, tuženik je u teškim financijskim okolnostima, smanjio mu se broj brodova kojima raspolaže, pa postoji opasnost da neće moći za trajanja života tužitelja redovno isplaćivati kapitaliziranu rentu. Zato je sud dosudio tužitelju zatraženu kapitaliziranu rentu, pozivom na odredbu čl.195.st.2. u svezi s čl.188.st.1., 4. i 5. ZOO-a.

O visini rente sud je odlučio na temelju izračuna vještaka aktuara koji je izračun sačinio za razdoblje do tužiteljeve potencijalne 60. godine života, jer bi u toj godini tužitelj, prema redovnom tijeku stvari, ostvario pravo na starosnu mirovinu, nakon čega više ne bi ostvarivao plaću, te ne bi nastajala razlika između primanja na brodu i invalidske mirovine. Po tom osnovu ne bi bilo ni izgubljene zarade. Takav način utvrđivanja kapitalizirane rente prihvatio je i tužitelj, pa je primjenom odgovarajućih aktuarskih metoda za izračun rente utvrđeno da tužitelju pripada kapitalizirana renta u iznosu od 287.478,94 USD.

Zahtjev za snošenje troškova medicinske rehabilitacije u trajanju od 3 tjedna jednom godišnje sud je odbio kao neosnovan. Tužitelj, naime, unatoč teškom zdravstvenom stanju nije dokazao opravdanost potrebe za provođenjem rehabilitacije.

Tuženik žalbom Visokom trgovačkom sudu RH pobija presudu prvostupanjskog suda i to zbog svih žalbenih razloga iz čl.353. ZPP-a. Pogrešnu primjenu materijalnog prava žalitelj vidi u činjenici da je sud propustio odlučiti o pravnom osnovu pozivajući se neosnovano na stajalište o pravnom osnovu tužbenog zahtjeva iz parničnog predmeta Trgovačkog suda u Splitu broj XII P-1355/96 od. 16. srpnja 1988. godine. Pravni osnov zahtjeva za naknadu štete u tom predmetu riješen je kao prethodno pitanje, nije sadržan u izreci presude te ne stječe svojstvo pravomoćnosti. Zato je sud bio dužan ponovno odlučivati o pravnom osnovu tužbenog zahtjeva, a ne kako je to prvostupanjski sud učinio pobijanom presudom, pozivajući se na stajalište o pravnom odnosu iz drugog parničnog predmeta.

Tuženik u žalbi navodi da je prvostupanjski sud propustio utvrđivati pravno relevantne činjenice, a formulacija da je ocijenio dokaze u sveukupnosti ne odgovara činjeničnom stanju tijekom parničnog postupka.

Žalitelj ističe da je u ovom postupku pogrešno utvrđeno činjenično stanje glede postojanja uzročne veze između života i rada tužitelja na tuženikovim brodovima i njegovog oboljenja od azbestoze. Žalitelj posebno ukazuje na činjenicu da je o postojanju tuženikove invalidnosti odnosno profesionalne nesposobnosti, uzroku te nesposobnosti kao glavnom pitanju riješeno u upravnom mirovinsko-invalidskom postupku u kojem je utvrđeno da je kod tužitelja nastupila profesionalna nesposobnost za rad i to uslijed bolesti. U tom postupku nije utvrđeno da bi ta bolest bila uzrokovana životom i radom tužitelja na tuženikovim brodovima.

Tuženik upozorava da je višekratno predložio izvođenje dokaza u prilog svojim tvrdnjama o razlozima tužiteljevih bolesti, no prvostupanjski sud je izvođenje tih dokaza odbio. Pogrešno je odlučeno i o prigovoru promašene pasivne legitimacije. Sud je propustio utvrditi na kojim brodovima je tužitelj dolazio u dodir s azbestom, u kojem vremenu, te da li je upravo tuženik bio brodar na tim brodovima. Te okolnosti su bitne za rješenje spora.

Tuženik u žalbi tvrdi da je pogrešno primijenjena i odredba članka 161. Pomorskog zakonika, prema kojem broдар odgovara za smrt i tjelesnu ozljedu člana posade. Ova odredba ne ukazuje na odgovornost broдача za narušeno zdravlje, već samo za smrt i tjelesnu ozljedu. Nije odlučeno niti o tuženikovom prigovoru podijeljene odgovornosti za nastalu štetu.

Kako je sud ignorirao tvrdnje tuženika iznijete tijekom postupka, te odbio provesti predložene dokaze, činjenično stanje ostalo je nepotpuno utvrđeno te s tim u svezi pogrešno je primijenjeno i materijalno pravo. Pogrešno je i stajalište prvostupanjskog suda da bi tužitelj bio ukrcan prosječno 8 mjeseci na brodovima da mu nije narušeno zdravlje, te da bi napredovao do I. časnika palube. Iz ponuđenih dokaza sud nije mogao izvesti takav zaključak.

Žalitelj posebno ukazuje na činjenicu da je sud pogrešno primijenio odredbu članka 188.st.5. ZOO kada je našao da se tužitelju izgubljena zarada ima dosuditi u obliku tzv. kapitalizirane rente. Razlozi koje sud navodi u suprotnosti su s ustaljenom sudskom praksom, jer je sud mogao dosuditi kapitaliziranu rentu samo ukoliko postoje ozbiljni uzroci, a za što nema opravdanja u ovom slučaju. Posebno žalitelj ukazuje na činjenicu da eventualno loše financijsko stanje tuženika ne ukazuje na potrebu dosuđivanja rente u kapitaliziranom iznosu. U slučaju da bi se stanje tuženika toliko pogoršalo da postoje razlozi za otvaranje stečajnog postupka, sve nedospjele dosuđene rate rente dospijevaju otvaranjem stečajnog postupka. Zato nije bilo razloga dosuđivati tužitelju rentu u kapitaliziranom iznosu.

Svi navedeni razlozi u žalbi ukazuju da je u donošenju presude počinjena bitna povreda odredaba postupka iz članka 354.st.1. u svezi s člankom 7. i 8. ZPP. Zato žalitelj predlaže da drugostupanjski sud ukine pobijanu presudu i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovni postupak.

U odgovoru na žalbu tužitelj u cijelosti osporava žalbene navode. Ponavljajući u bitnome stajalište prvostupanjskog suda iz pobijane presude tužitelj cijeni žalbene razloge neosnovanim, pa predlaže da drugostupanjski sud žalbu odbije.

Visoki trgovački sud je odbio žalbu tuženika kao neosnovanu i potvrdio presudu Trgovačkog suda u Splitu.

Ispitujući pobijanu prvostupanjsku presudu po čl.365. ZPP-a, žalbeni sud je zaključio da u donošenju presude nisu počinjene bitne povrede odredaba postupka na koje sud pazi po službenoj dužnosti. Nije osnovan niti žalbeni razlog bitne povrede odredaba postupka iz članka 354.st.1. ZPP-a, u svezi s člankom 7. i 8. ZPP-a. Prvostupanjski sud pravilno je okvalificirao pravnu prirodu spora, pravilno je cijenio koje su činjenice među strankama sporne, a koje nesporne, te pravilno ocijenio koje će dokaze izvesti radi utvrđivanja pravno relevantnih spornih činjenica. Dokazni postupak nije proveden suprotno odredbama čl.7. i 8. ZPP-a.

Nije osnovan niti žalbeni razlog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, te s tim u svezi pogrešne primjene odredaba materijalnog prava. Prvostupanjski sud utvrđivao je pravno relevantne činjenice glede svakog pojedinačnog prigovora istaknutog tijekom postupka, o svakom prigovoru se izjasnio, te vrlo opširno iznio činjenična utvrđenja i obrazložio s tim u svezi zauzeta pravna stajališta. Pravilna su stajališta prvostupanjskog suda kojima obrazlaže osnovu odgovornosti tuženika za štetu tužitelja, kao i stajališta glede visine naknade koju je tuženik dužan isplatiti tužitelju kao oštećeniku.

Nisu osnovani žalbeni navodi da je prvostupanjski sud propustio utvrđivati pravno relevantne činjenice glede osnova odgovornosti tuženika za nastalu štetu. Prvostupanjski sud je izveo predložene dokaze, ocijenio je dokaze te zauzeo pravilno pravno stajalište da tuženik odgovara po principu objektivne odgovornosti. Tuženik je, naime, bio brodar brodova na kojima se izvršavao prijevoz azbesta, a što se ima smatrati izvođenjem opasne djelatnosti, bez obzira što brod sam po sebi u sudskoj praksi nije ocijenjen kao opasna stvar. Šteta nastala u svezi s opasnom stvari odnosno opasnom djelatnošću smatrat će se da potječe od te stvari odnosno djelatnosti, izuzev ako se dokaže da one nisu bile uzrok štete (čl.173. ZOO). Dovoljno je da oštećenik dokaže da je šteta nastala u vezi s opasnom djelatnošću, a poduzetnik opasne djelatnosti, ukoliko se želi osloboditi od odgovornosti za štetu, mora dokazati da opasna djelatnost nije bila uzrok štete. U ovom parničnom predmetu tužitelj je dokazao da je pretrpio štetu koja je nastala u vezi s opasnom stvari, a tuženik ničim nije dokazao da opasna djelatnost ne bi bila uzrokom štete.

Neosnovano žalitelj cijeni presudu nezakonitom zbog razloga što se prvostupanjski sud u obrazloženju presude u ovom predmetu pozvao na obrazloženje iz drugog parničnog predmeta. Takvo pozivanje je doduše suvišno, no kako je sud i u ovom predmetu dao valjano obrazloženje glede osnova tužbenog zahtjeva, a po ocjeni ovoga suda zauzeo pritom pravilno pravno stajalište, to je presuda valjana u tom dijelu obrazloženja.

Prvostupanjski sud je pravilno utvrdio pravno relevantne činjenice te pravilno primijenio materijalno pravo u dijelu u kojem je odlučivao o pravu tužitelja na naknadu materijalne štete time da je obrazloženje presude glede visine štete vrlo iscrpno i daje valjane razloge o odlučnim činjenicama. U tom pravcu upućuje se na razloge prvostupanjskog suda kako glede prava na naknadu materijalne štete zbog izgubljene dobiti, tako i glede prava tužitelja na isplatu tzv. kapitalizirane rente umjesto rente koju bi tuženik kao štetnik bio dužan plaćati u mjesečnim ratama.

Pri odluci o visini naknade po osnovi gubitka zarade, prvostupanjski sud je ocijenio sve pravno relevantne elemente, pravilno se osvrnuvši, između ostalog, na uništenu mogućnost daljnjeg napredovanja u službi, a izračun visine naknade odnosno izgubljene zarade izvršen je po sudskom vještaku na čiji nalog stranke nisu imale bitnih primjedbi.

Glede prava na isplatu rente ističe se sljedeće: renta se može odrediti kao doživotna ili za određeno vrijeme. Novčana renta dosuđena na ime naknade štete plaća se mjesečno i unaprijed ako sud što drugo ne uredi. Kada se renta plaća na neodređeno razdoblje, mjesečno unaprijed, vjerovnik, odnosno oštećenik, ima pravo zahtijevati potrebna osiguranja za isplatu rente osim ako to prema okolnostima slučaja ne bi bilo opravdano. Pravilo je, dakle, da se renta plaća mjesečno unaprijed, iako vjerovnik ima pravo zahtijevati da mu se umjesto rente tj. redovitih mjesečnih iznosa isplati ukupna svota. Tada se renta isplaćuje u kapitaliziranom iznosu. Pravo zahtijevati isplatu rente u kapitaliziranom iznosu ima samo oštećenik. Prvostupanjski sud je pravilno ocijenio da postoje drugi ozbiljni razlozi da se umjesto periodičnih isplata odredi isplata rente u jednom iznosu. Naime, osnovni uzroci koji opravdavaju zahtjev za kapitalizaciju rente, kako pravilno ističe prvostupanjski sud, mogu biti na strani vjerovnika rente kao i na strani dužnika. U konkretnom slučaju dosuđivanje rente u kapitaliziranom iznosu prvostupanjski je sud pravilno opravdao činjenicom da postoji opasnost da dužnik isplate rente (tuženik) neće moći kroz cijelo vrijeme trajanja obveze na isplatu rente isplaćivati dosuđenu rentu i to zbog teških financijskih okolnosti dužnika rente. Upravo razlozi koje navodi prvostupanjski sud, a to su smanjena mogućnost plaćanja, te umanjenoje flote dužnika rente, ukazuju da postoji realna opasnost da se ispuni koji od stečajnih razloga, te da se nad dužnikom rente otvori stečajni postupak. U tom slučaju dospijevaju i doduše neisplaćeni iznosi rente, ali se stečajni vjerovnici namiruju proporcionalno ovisno o vrijednosti imovine koja im stoji na raspolaganju odnosno vrijednosti stečajne mase. Kako žalitelj u bitnome ne spori da je u teškoj financijskoj situaciji, time samo potvrđuje opravdani razlog da se tužitelju, kao oštećeniku, renta dosudi u kapitaliziranom iznosu.

Pri utvrđivanju visine rente koja pripada tužitelju, prvostupanjski sud je uzeo u obzir iznos mjesečne rente, vjerojatno trajanje vjerovnikova života (do 60. godine) uz odbitak kamate, a obračun je izvršen po ovlaštenom aktuaru, pa je sud o visini zahtjeva za isplatu kapitalizirane rente odlučio na temelju pravilno i potpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

S obzirom na iznijeto nije osnovan žalbeni razlog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja te s tim u svezi pogrešne primjene odredaba materijalnog prava.

Stoga je Visoki trgovački sud potvrdio prvostupanjsku presudu po članku 368. Zakona o parničnom postupku.

Mr.sc. Jasenko Marin, asistent
Jadranski zavod HAZU

Summary

SHIP OPERATOR'S LIABILITY FOR DAMAGES ARISING FROM THE ILLNESS OF A CREW MEMBER

Carriage of asbestos by ship is a dangerous activity. The ship operator will be held liable to a crew member who contracts an illness in connection with that carriage. In such case the ship operator will be responsible for damages on the basis of strict liability.